

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงในการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดผลไม้ และปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติของเกษตรกร ผลการทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงดำเนินการในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง 8 แห่ง ในพื้นที่ 3 จังหวัด ดังนี้ (1) การทดสอบเปรียบเทียบพันธุ์พืชในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวี สามารถให้ผลผลิตได้ดีทั้ง 3 สายพันธุ์ โดยพันธุ์ EarliGrande, Tropic Beauty และ Jade มีปริมาณผลผลิตต่อต้น 0.43 1.94 และ 2.71 กิโลกรัม ตามลำดับ คุณภาพผลผลิตส่วนใหญ่อยู่ในเกรด N 75.00 62.32 และ 38.88 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (2) การศึกษาเปรียบเทียบชนิดของวัสดุห่อผลพืชในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวีและดอยปุย เกษตรกรยอมรับการห่อผลพืชด้วยถุงกระดาษสีขาวของขุนฟองและถุงกระดาษสีขาวของโครงการหลวง (3) การศึกษาระบบปลูกวานิลลาในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคำและปางมะโอ ต้นวานิลลาทั้ง 2 พื้นที่ 2 ระบบการปลูกมีการเจริญเติบโตดี ยังไม่มีการออกดอกหรือติดผล (4) การศึกษารูปแบบค้างและกระถางปลูกวานิลลาในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคำและปางมะโอ พบว่า ต้นวานิลลาในพื้นที่โป่งคำมีการเจริญเติบโตดีกว่าพื้นที่ปางมะโอ (5) การศึกษาการปรับปรุงการจัดการสวนเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตเงาะในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงสะเนียนและแม่จริม เกษตรกรทั้ง 2 พื้นที่ยอมรับการจัดการสวนตามวิธีการที่แนะนำ เนื่องจากผลผลิตมีขนาดใหญ่ มีความสม่ำเสมอ และ TSS ดีกว่าต้นที่มีการจัดการแบบเดิมของเกษตรกร (วิธีควบคุม) (6) การศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดของเสาวรสหวานในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางแดงใน ปางมะโอและห้วยเป้า เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อวางแผนการผลิตและจัดการผลผลิต โดยในฤดูกาลผลิต พ.ศ. 2555-2556 มีปริมาณผลผลิต 21,080 4,519 และ 8,784.30 กิโลกรัมต่อปี ตามลำดับ ช่องทางการจำหน่ายผลผลิตของพื้นที่ปางแดงในและปางมะโอ คือ จินตนาผักเมืองหนาว คิดเป็น 90.97 และ 76.26 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สำหรับพื้นที่ห้วยเป้า คือ BB การเกษตร คิดเป็น 84.21 เปอร์เซ็นต์

นอกจากนี้ มีการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกไม้ผลของโครงการหลวงให้แก่เกษตรกร และเจ้าหน้าที่โครงการขยายผลโครงการหลวง จำนวน 5 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 88 ราย เกษตรกรที่ร่วมการทดสอบสามารถนำผลงานการศึกษาไปปรับใช้ในการผลิตไม้ผล ให้มีปริมาณมากขึ้นและผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ได้แก่ เสาวรสหวานในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงบ้านปางแดงใน บ้านปางมะโอและบ้านห้วยเป้า พืชในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวีและดอยปุย และวานิลลาในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคำและปางมะโอ

คำสำคัญ : เทคโนโลยีโครงการหลวง เสาวรสหวาน พืช วานิลลา พื้นที่ขยายผลโครงการหลวง